

SZENTESI ÚJSÁG

A FÜGGETLEN KISGAZDAPÁRT NAPILAPJA

Mélyül a Marshall-válság

Napról-napra újabb hírek érkeznek a nyugati országokban egyre erősödő gazdasági válságról. A francia államháztartás inog, a kormány eddigi népszerűtlenségét újabb adóemeléssel szándékozik tetézni, hogy betömje a léket. A rés talán kisebb lesz, de a dolgozók életszínvonala még inkább süllyed. A dolgozó tömegek, a Kommunista Párt vezetése alatt újabb nehéz harcra sorakoznak. Dé-Franciaországból sztrájkokat jelentenek, s a Renault-gyárak munkásai is az eddiginél hatalmasabb megmozdulásra készülnek, mert mostani alacsony bérékből még a legszüksége ebbre se futja.

A francia államháztartás válsága a legjellegzetesebb Marshall-válság. A dollárköleséért keservesen nagy árat kell fizetnie az ország dolgozó népének. A francia kormány, vagy ahogyan a dolgozó nép nevezi, az amerikai párt-kormány, amelyben a legfontosabb tárcákat a Rotschild-bankház és a De Wendel nehézipari tröszt képviselői töltik be, még ez év elején büszkén hirdette, hogy kilencven millió frankot kapott a Marshall-alapból a francia bányászat, a kereskedelmi tengerészet az erőteljes fejlesztésére. A legfontosabb francia iparágak an ennek ellenére a termelés nem emelkedett, hanem csökkent. Kevesebb hajót, kevesebb repülőgépet, kevesebb autót és traktort és kevesebb filmet gyártanak. Az ország külkereskedelme is súlyos hiánnyal küzd. Franciaország jóval több árut hoz be, mint amennyit kivisz. Behozatalának több, mint egyharmada Amerikából származik.

A Marshall-tervhez fűzött reménysek tehát nem valami kecsesek. A francia gazdaság ebben a tervben megalázó szerepet kapott. Franciaország feladata most már az, hogy fokozza a gabona-termelést, de nem a saját népe javára, hanem azért hogy Nyugat-Európa országok élelmiszerhiányát pótolja és átvegye 20 millió német élelmiszert. »Könnyen lehet, hogy Franciaország gazdasága ugyanazt a szerepet fogja játszani Nyugat-Európa ország irányában — írja leplezetlen őszinteséggel a francia trösztök szövetsége, a »Production Française« — amit Magyarország és Románia játszott a második világháborúban». Vagyis: az újjáéledő német militarizmus éléskamrájának szerepét.

Hasonló megalázó feladatokat szántak a többi marshallizált országnak is. Mialatt a dolgozók életszínvonala a reábérek 25 százalékos esésének megfelelően egyre mélyebb pontra süllyedt, a tőke beruházások 30 százalékot hoztak és a trösztök profítja 10 év alatt harmadszorosára emelkedett. A dán kommunista párt nemrég lezajlott kongresszusán rámutattak, hogy Dánia a Marshall-terv aláírásával és az Atlantik Egyezmény-hez való csatlakozással a felfeltele magát az USA külpolitikájának. A dán kormány nagy összegeket költ fegyvervásárlásra, míg a

Hivatalba lépett az új kormány

Az új kormány tegnap délelőtt 10 órakor megjelent a köztársasági elnöki palotában és Szakasits Árpád köztársasági elnök előtt letette az esküt, illetőleg a fogadalmat. Utána az új kormány megtartotta első minisztertanácsát. A kormány az országgyűlés keddi ülésén mutatkozik be.

Az új kormány első minisztertanács-ülése hozzájárult, hogy a miniszterelnök előterjesztést tehesen a köztársasági elnöknek. Gerő Ernő államminiszternek a Népgazdasági Tanács elnökévé való kinevezésére, Vas Zoltán miniszternek és Losonczy Géza miniszterelnökségi politikai államtitkárnak tisztségükben való megerősítésére, egyben Vas Zoltánnak az Országos Tervhivatal elnökévé való kinevezésére, Vajda Imrének Országos Tervhivatal elnöki tisztségé alól való felmentésére és belkereskedelmi minisztériumi po-

litikai államtitkárrá való kinevezéséről. A minisztertanács után a köztársasági elnök a miniszterelnök előterjesztését elfogadta és Vas Zoltán miniszter, valamint Losonczy Géza államtitkár letette a fogadalmat.

Kommunista jelöltek az amerikai munkáspárt listáján

Marcantonio, az amerikai munkáspárt elnöke bejelentette, hogy pártja a newyorki községi tanács tagjainak újraválasztása során a kommunista

Davis és Connolyt léptetik fel jelöltként. Davis jelölésével — hangzottatta Marcantonio — az amerikai munkáspárt a szavazópolgárokat haragra buzdítja a Kommunista Párt és valamennyi kisebbségi politikai csoport teljes politikai jogainak elismeréséért.

A newyorki Daily Worker megállapítja, hogy a kommunista Davis felléptetése az amerikai munkáspárt listáján óriási jelentőségű esemény. Davis a negerek vezetője, aki lelkesen harcol a faji megkülönböztetés ellen. Davis a kommunista pártvezetők ellen koholt és az amerikai demokrácia, valamint az amerikai béke-mozgalom elfojtását ólzó vád egyik vádlója.

Tiskov a Szovjetunió magyarországi nagykövete

Puskín G. M. a Szovjetunió magyarországi nagykövete június 10-én felkereste Berei Andort, a külügyminisztérium politikai államtitkárát és közölte vele a Szovjetunió kormányának azt az elhatározását, hogy őt magyarországi nagyköveti tiszteből visszahívja minthogy a Szovjetunió külügyminisztériumába helyezték át. Ugyanekkor Puskín G. M. a Szovjetunió kormányának nevében előzetes hozzájárulást kért a Szovjetunió új magyarországi nagykövete, Tiskov Arsenij Vasziljevics számára.

Berei Andor államtitkár még pénteken közölte a magyar kormány nevében Puskín nagykövettel, hogy a magyar kormány hozzájárulását adja Tiskov A. V.-nek a Szovjetunió magyarországi nagykövetévé való kinevezéséhez.

A blackpooli kongresszus formáság Vasutas-sztrájk Angliában

A brit munkáspárt 1945-ös ígéreteiből semmit sem valósított meg. A mostani értekezleten csak a párt vezető politikusai számára volt felszólalási idő, ám rögtön az idő rövidségére hivatkoztak, ha valaki bírálatot akart gyakorolni. A külpolitikai vita során csak jobb oldali felszólalások hangzottak el, mert az elnök ezekulán a tiltakozások ellenére berekesztette a vitát.

A csütörtöki ülésen mégis elhangzott néhány bírálattal. Egy felszólalás szerint az elosztási rendszer komolyan aláássa a kisjövésű em-

berek életszínvonalát. A blackpooli kongresszus pusztá formáság, mert a cél az, hogy a párt küldötteit a vezetőség választási terveinek gyors elfogadására kényszerítsék. A terv egyetlen célja a londoni City és a newyorki Wall-Street nagytőkésének szolgálata.

Hatfőre tömeggyűlésre hívták össze a vasutasok sztrájkmozgalomban érdekelt ötvenezer munkást. Ezek szavaznak majd arról a javaslatról amely a sztrájk kimondását sürgeti. Vasárnap a sztrájk tovább tart Angliában.

Debreczeni János javaslata a megyei Népi Bizottság előtt

A megyei Népi Bizottság tegnap délelőtti értekezletét tartott, melyen Debreczeni János, a Független Kisgazdapárt csongrád-megyei szervezőjének titkára javasolta, hogy a mezőgazdasági munkásoknak az aratás, hordás, cséplés és egyéb munkálatok végzésének idejére a próbacséplésen ke-

restül nyert gabona örlését az illetékes minisztérium rendelkezéssel engedélyezze. A Népi Bizottság Debreczeni János javaslatát magáévá tette.

A Független Kisgazdapárt csongrád-megyei szervezete kérvényt intézett az illetékes szervezethez a dolgozó parasztság ezen kérelmének teljesítése érdekében.

Diósgyőr munkafelajánlása a Szakszervezeti Világkongresszus tiszteletére

A Diósgyőri Vasgyári Kohászati Nemzeti Vállalat dolgozói elhatározták, hogy több mint 3 millió forint értékben munkafelajánlást tesznek a Szakszervezeti Világkongresszus tiszteletére. A június 1-től 30-ig előirányzott termelési terv forintértékét 8 százalékkal túlteljesítik, a nyereségrészesedési befizetést 5 százalékkal, a gyári selejtet 5 százalékkal csökkentik. A vasgyári dolgozók ezt a béke nemzetközi táborának megerősítéséért tervezik — mondja a határozat —, hogy előmozdítsák a kongresszus sikerét és világos választ adjanak az angolszász imperialisták zsoldjába szegődött jobboldali szakszervezeti vezetőség egységbontó törekvéseire.

dolgozók élet-színvonala állandóan csökken és a munkanélküliség hónapról-hónapra növekszik. Ilyen a helyzet Olaszországban is.

Amíg Kelet-Európa népi demokráciában a munkaversenyek győztes eredményei lelkesítik a dolgozókat, addig Amerikában csökken a munka-

alkalom és a munkások bére, de emelkedik a munkanélküliség és a tőkésök profitja. Az amerikai nagytőke egyik szövetsége, a »Journal of Commerce« is kénytelen bejelenteni, hogy az Egyesült Államok már belépett a gazdasági válság szakaszába. A dolgozó tömegek a kapitalista országokban mindenütt

hatalmas erővel sorakoznak fel érdekeik megvédésére. Sem a francia, sem az olasz munkásság, sem a többi nyugati kapitalista ország dolgozó népe nem fogja megtűrni, hogy országaik Hitler-utódainak löszér és élelmiszer szállítói legyenek a Szovjetunió és a népi demokráciák ellen.

Egyéves a Magyar Dolgozók Pártja

Egy évvel ezelőtt, június 12-én a Magyar Kommunista Párt és a Szociáldemokrata Párt helyreállította a munkásosztály egységét és egyetlen hatalmas pártba, a Magyar Dolgozók Pártjába egyesült. A Magyar Kommunista Pártnak a munkásegységért vívott sokesztendő küzdelme fejeződött be győzelmesen az egyesülésben. A két párt egyesülését előkészítette az az együttműködés, amelyet a kommunisták és a baloldali szociáldemokraták a második világháború nehéz esztendeiben kiépítettek. A felszabadulás után az egyesülés szükségességének gondolatát elmélyítette a két munkaspárti egységfrontja, a reakció ellen vívott közös harc, s az új népi Magyarország felépítése érdekében kifejtett közös munka, valamint a munkásosztály jobboldali szociáldemokrata árulói elleni közös fellépés. A Kiszgazdapárt mögött megbúvó reakció veresége után kerülhetett napirendre az egységfrontellenes és reakciós szociáldemokrata jobbszárny elleni küzdelem. A megvert reakció elkor egyre inkább a Szociáldemokrata Párt jobbszárnyába vetette reményét, amely a reakció rohamcsapatává vált. Az 1947 évi választásokon a Magyar Kommunista Párt győzelme lehetőséget nyújtott, hogy a fasiszta Pfeiffer párt szétzúzása után a kommunisták és a Szakasits Árpád vezette baloldali szociáldemokraták együttesen vegyék fel a harcot a munkáárulókkal. A Magyar Kommunista Párt hároméves szíves, átgondolt és következetes munkájának gyümölcseként megérlelődtek a munkásegység szervezeti és politikai megvalósulásának feltételei.

A Magyar Dolgozók Pártjának alakuló kongresszusán Rákosi Máttyás, a magyar nép bölcs vezetője hangoztatta, hogy a legsürgősebb feladat a teljes ideológiai egybeolvadás a marxizmus-leninizmus alapján. Egy év távlatából megállapíthatjuk, hogy ez a teljes ideológiai egység maradték nélkül megtörtént. Rákosi Máttyás vezetésével a két párt tagjai a munkásosztály élcsapatoként egyetlen munkásegységbe fonódtak össze a marx-leninista állami elvek alapján. A magyar dolgozók sohasem felejtik el, hogy mindazonáltal a nagyszerű eredményeknek, amelyeket felszabadulásunk óta elértünk, így a szerves munkásegység megvalósulásának is alapja és kiinduló pontja az volt, hogy a Szovjetunió hadserege leverte kezűkről a fasiszta bilincset, hogy a Szovjetunió felszabadító műve nyomán roppant össze a magyar reakció fegyveres ereje és államgépezete és hogy a Szovjetunió segítségére és gazdasági támogatására felbecsülhetetlen jelentőségű a magyar demokrácia számára.

A munkásosztály egységének megteremtése döntő fordulatot jelentett a magyar demokrácia életében és meggyorsította a fejlődést. Ez tette lehetővé az elmúlt év nagyszerű gazdasági és politikai sikereit, megerősödött a munkás-paraszt szövetség és a vezetés szilárdan a munkásosztály és a Magyar Függetlenségi Népfront pártjának kezébe került. A munkásegység volt az előfeltétele a demokratikus erők hatalmas, új népi egységének, a Magyar Függetlenségi Népfront megalakulásának és döntő győzelmének a május 15-i választásokon. A munkásegység teljes megvalósulása biztosította, hogy az államhatalom gyakorlása

a dolgozó nép: a dolgozó parasztsággal szövetséges munkásosztály kezébe került.

A Magyar Dolgozók Pártja eddig végzett munkája biztosítja, hogy vezetése alatt a magyar nép megoldja az előtte álló hatalmas feladatokat: a hároméves terv két év és öt hónap alatt befejezését és az országépítő öt éves terv megvalósítását. A Szovjetunió vezetése legyőzte a béketáborban a magyar népet biztosan halad előre a Magyar Dolgozók Pártja Rákosi Máttyás vezetésével a szocializmus építésében az újabb sikerek és győzelmek felé.

Elkészült a tiszai hajóhid

Ma lesz az ünnepélyes hídavatás

Nagy ünnepe lesz ma, vasárnap Csongrádnak. Ma avatják fel és adják át a forgalomnak a németek által felrobbantott és a hároméves terv keretében újjáépült tiszai hajóhidat. A hídavatási ünnepségen az összes pártok, tömegszervezetek, hatóságok, egyesületek, tevételek, intézmények, iskolák, üzemek részt vesznek és valószí-

nűleg képviselteti magát a közlekedésügyi minisztérium is.

A Kiszgazdapárt tagjai a DEFOSZ tagjával együtt vonulnak fel a hídavatási ünnepségre, ezért a DEFOSZ székháznál gyülekeznek reggel 9 órakor.

Az ünnepség 10 órakor kezdődik.

Nagyarányú építkezési munkálatok Csongrádon és környékén

Értesülésünk szerint Csongrádon és környékén még ebben a hónapban nagyarányú építkezési munkálatok indulnak. Csongrádon 450.000 forint költséggel munkáslakásokat, Felgyón 122.000 fo-

rint költséggel iskolát, Csanyteleken és Tömörkényen 3-3 ezer forint költséggel sportpályát építenek.

Csongrádon 17.000 forint költséggel a városházát is tatarozzák.

Uj miniszterek életrajza

Révai József

1899-ben született, 20 esztendőskorában alapító tagja lett a kommunisták magyarországi pártjának. A fehér terror alatt szakadatlanul harcolt a magyar nép szabadságáért és hosszú évekig szülőföldik FORTHY börtöneiben. Írásaival mutatja az utat a fasiszta ideológia elleni küzdelemben.

A felszabadulás után részt vesz az MKP újjászervezésében, tagja a Párt Központi Vezetőségének és jelentős

szerepe van a Magyar Nemzeti Függetlenségi Front megerősítésében.

A Szabad Nép főszerkesztője, vezetésével a Szabad Nép a dolgozó nép felemeléséért vívott küzdelem éles fegyvere lett. Nagy érdeme van a költészet és a kultúra szervezésében és a kulturális élet fejlesztésében.

Marosán György

1908-ban született. Tizenegy éves korában pékinaszakadják, 15 éves korá-

ban már szakszervezeti tag. Tevékeny részt vesz a munkásmozgalom harcol a Feyer-féle munkáárulói irányzat ellen. A második világháború alatt kommunistákkal együttműködve küzd a Függetlenségi Mozgalomban. 1942-től letartóztatják. Felszabadulás után harcol a jobboldali szociáldemokraták ellen, az egyesülési kongresszus óta az MDP főtitkárhelyettese.

Kállai Gyula

1910-ben született, falusi eszterházi fiatalember. Már diákkorában kapcsolatba kerül az illegális Kommunista Párttal és mint a Népszava munkatársa harcol a Függetlenségi Mozgalom célkitűzésének megvalósításáért. 1942-ben letartóztatják.

A felszabadulás után tagja az MKP Központi Vezetőségének miniszterelnökségi államtitkár, majd 1948 november 15-én a köztársasági elnök hivatalos vezetője, miniszter.

Bognor József

1917-ben született Szombathelyen. Apja mozdonyvezető volt. Középszkolai tanulmányainak elvégzése után egyetemi tanulmányokat folytat, bekapcsolódik a Márcusi Front munkájába, majd Bajcsy Zsilinszky Endrén keresztül az ellenállási mozgalomba és a Kiszgazdapártba.

A felszabadulás után képviselő, a Kiszgazdapárt budapesti szervezője, később főtitkára. 1946. novemberében tájékoztatásiügyi miniszterré nevezik ki, 1947 júliusában Budapest polgármesterevé választják. A Kiszgazdapárton keresztül harcol a munkás-paraszt szövetség megerősítéséért, a pártban belülről a jobboldali frakció ellen. 1948 áprilisában a Kiszgazdapárt ügyvezető elnökévé választják.

Ratkó Anna

1903-ban született, munkáscsaládból származik és részt vesz a munkásmozgalomban. A Horthy-rendszer alatt sorozatos üldöztetésben van része.

A felszabadulás után az MDP Központi Vezetőségének tagja.

Zsofinecz Mihály

1906-ban született. Munkásszülő gyermeke. Részt vesz a sztrájkokban, bérharcokban, a felszabadulás után tevékenyen bekapcsolódik az MKP munkájába. Később munkásigazgató a Hoffhergyárban és vezetése alatt a gyár hatalmas eredményeket ér el.

A Szovjetunió három békepontja a német kérdés rendezésére

A külügyminiszterek tanácsának péntek délutáni ülésén rátertek a napirend 3. pontjára, a német békeszerződésnek tárgyalására, Visinszkij külügyminiszter a szovjet küldöttség nevében határozati javaslatot nyújtott be, amely három konkrét pontban körvonalazza a német békeszerződés előkészítésének módjait. A három pont a következőképpen hangzik:

1. Az Egyesült Államok, Nagy-Britannia, Franciaország és a Szovjetunió kormánya a német békeszerződésre vonatkozó terveiket három hónapon belül benyújtják a külügyminiszterek tanácsának.

2. A német békeszerződésre vonatkozó tervnek magában kell fog-

laltatnia, hogy valamennyi hatalom visszavonja megszálló csapatait Németországból egy évvel a békeszerződés megkötése után.

3. A békeszerződés előkészítését célzó eljárást még a külügyminiszterek tanácsának jelenlegi időszakában meg kell állapítani.

A szovjet javaslatot szombaton a külügyminiszterek helyettesei vizsgálták meg és ezért a külügyminiszterek tanácsa tegnap nem tartott ülést.

A külügyminiszterek legközelebbi ülése ma délután lesz, amikor a helyettesek jelentései alapján tovább folytatják a szovjet javaslat feletti vitát.

Ki akar színésznő lenni?

A kultuszminisztérium művészeti főosztálya a szülői munkaközösségeken keresztül meggyőződött arról, hogy a vidéki szülők milyen álláspontot foglalnak el gyermekeiknek a színpályára való nevelése tekintetében. Kiderült, hogy a vidéki munkásság és parasztság küldöttei nagyon melegen érdeklődnek a lehetőség iránt. A kultuszminisztérium ismertetést bocsátott ki, amely eljut minden vidéki szülői munkaközösséghez. E szerint a népi demokrácia a művészi és kulturális pályák egész seregét nyitja meg. A főiskolai reform őszre elkészül és az új tanévben ennek jegyében nyílik meg a Színművészeti Főiskola is. A szegényparasztság és a munkásság is el-

kültheti gyermekeit, hiszen a színház, rádió és a film egyre több fiatal szakembert kíván. Az e pályára jelentkező ifjúágot a népi kollégiumokban helyezik el, amelyekben ösztöndíj áll a tehetséges tanulók rendelkezésére. Ösztöndíj nélkül havonta 5-30 forintba kerül a teljes havi lakás és ellátás.

A Színművészeti Főiskola intézményesen gondoskodik a végzett növendékek elhelyezéséről. A jelentkezés ideje augusztus 15. de hogy a vidéki szülők hiába ne költsék a pénzt utazásra, augusztus 15-től október 1-ig központi bizottság utazik le egyes vidéki központokba, hogy a vizsgákat a helyszínen megtartsa.

Interju a Nagy Urral

Ő köszönt rám a minap, egy magamba-merengő ligeti sétám alkalmával, a bátyáit-fényű délután csendjében.

Zöldelnek a levelek a fákon, s én didergő szívvel szemléltem e halk műsziikumot...

Először csak egy zsege fuvallat kócolta fürtjeim és sálam rojtját; majd vödöm, helyke szél-legények sópörték előttem az utat, de a verőfényes nyárban is éreztem őt, a Nagy Urat, az elmúlást, aki így szól hozzám: ha megengedi együtt sétálhatunk.

Meglepődve, tisztességtudón válaszoltam, hogy örömmel tölt el a közös séta az Elmúlás Úrával.

S közben eszembe ötlött: kihasználom a ritka alkalmat, s meginterjúvolom őfenségét.

— Hogy halad a munka? — Teszem fel sieve az első kérdést.

Leereszkedő mosollyal válaszol, mint aki biztos a dolgában:

— En nem sietek, de mindenhol eljutok.

Anyám cserébe átütetett muskátli-ait látom magam előtt és kajánul arra gondolok, hogy mégis csak kifogtak egy kicsit a Nagy Uron. Mint a kitalálna gondolataim, nagyot fúj, — a zölde lombok sóhajva eresztik lassan lebegő vitorlázsíra levélkéiket — s felém fordítja ezer ráncú ravasz kis arcát:

— Tudom, hogy most mire gondolsz, fiatalember. Őr nincsen belenyugodva az elmúlás fátumába, s örül, ha munkám néha megakad, vagy, valahol ki-
játszanak. Mint ahogy kijátszik velem a nyár is.

Elpirulva igyekezik meggyőzni, hogy nem, nem így van. Én nem háborgok az enyészet ellen — s elcsépett közhelyeket dadogok az elmúlás szépségeiről.

— Nézze, — szól, s bágyaál hangja mint az anyaké, szelíd lesz és oktató, — maga még emberke és füzete után itélve valami író, illetve íróeska.

— Ha majd érzi az érett gyümölcsök terhét, s elér a révek révébe, hol bölcs mosollyal várja utolsó barátját, a kaszást, majd másképp gondolkodik rólam.

— Ismertem Önnek néhány tollforgató elődjét, sokkal bölcsőbbek azok sem voltak, de nekem behódoltak elmulni vagyakozásukkal, s nem egy szép szavakra öntött dicsőítést írtak rólam.

— Itt én sohasem fogok — gondoltam — s éreztem, hogy minden újságíró hagyományt meghazudtolva polemikát csinál az interjúból, de ő egy hirtelen kanyarban belépett a las-

A gazdasági albizottság ülése

A vármegye gazdasági albizottsága tegnap délelőtt 8 órakor gyűlést tartott a vármegyeháza kisgyűlési termében.

A mezőgazdasági igazgató a mezőgazdasági ütemterv végrehajtásáról tartott helyi jelentést, az alispán pedig ismertette az április és május havi munkaprogram végrehajtását.

Mint ahogy ismertettük is lapunk tegnapi számában, a megye parasztsága elsősorban teljesítette a tavaszi ütemtervet is.

Akác tűzifa minden mennyiségben kapható Gyuricza fatelepén

san leszálló estbe, még egy búcsupillantást vetett felém, még valamit mint-ha szólna, hogy gondolkozzam csak a hallottakon — s már csak továbbágitató orkán-paripái által kavart játékos kis forgószekerek maradtak utánna...

És én, amint szívem látketve dobogja: nincs i-ga-za, él-ni a-ka-rok...

Gondolataim pedig elrevedeznek az Elmúlásba, s a félelem oly alattomos mohósággal küszik szét bennem, minc a kristályosan hófehér cukorban a rácsöppentett fekete.

Gépek zaja hallatszik, zúgnak a traktorok, melyek minden tavasszal új barázdákat hasítanak.

Kacagtam. Valam mégis csak kifogott az Elmúlással: munkánk nyomán az alkold.

Korláth Gábor

Gyerekkor

Írta: Komját Aladár

(Komját Aladár, a Magyar Tanácsköztársaság nagy költője emigrációban halt meg. Válogatott verseit most adták ki a könyvnapra.)

Sűrű este. Hull a csillag.
Gyerekek-lélek föl-fölriad.
Jaj, kicsoda népek
ájlnek a sövénynek?
Pillanásuk, mint az ördög.
Szó, ha esik, akár a rög.
Jaj, anyám, félek!
Ne félj fiam, ne félj!

Sűrű este. Hull a csillag.
Gyerekek-lélek föl-fölriad.
Micsoda kántálás?
Jaj, micsoda ének?
»A Dunáról fúj a szél,
fázik a szegénylegény...«
Jaj, anyám, félek!
Ne félj fiam, ne félj!

Sűrű este. Hull a csillag.
Gyerekek-lélek föl-fölriad.
Kívágják keményen a keserű véget.
»Nincs a rabnak kenyere,
ott egye meg a jeno!«
Jaj, anyám, félek!
Ne félj fiam, ne félj!

Sűrű este. Hull a csillag.
Gyerekek-lélek csak nem nyughat.
Ne félj fiam, ne félj!
Pár pillantás kaszások,
Cselédek, kapások,
mulatoznak ott-kint.
Fajos szegény-népek...
Anyám, már nem félek!
(1936)

Akik az eget srántják...

A riporter vérfagyasztó élményei egy „fűrészben” — Látogatás a szentesi repülőiskolában

Sárga, homokszínű overállba öltözött fiatalemberek ülnek félkörben a szentesi repülőter egyik füves részén. Arcuk napbarnított. Néznek arra a Tisza felé és figyelik a kis kétszárnyú Bucker-Jungmann, amint bajtársuk gyakorolja az iskolaköröket.

Nézzétek csak fiúk,

Pista ezt a fordulót nem egészen jól csinálta. Tudjátok, milyen hibát követett el?

— Igenis tudjuk, — hangzik kórusban a válasz Oravecz iskola parancsnok kérdésére. Már is mondják, hogy Pista bajtársuknak mi volt a melléfogás.

Oravecz Nándor repülőszázados, a szentesi motoros sportrepülőklub vezetője elmagyarázza ezután, hogyan lehet az ilyen hibákat kiküszöbölni. A fiúk nagy figyelemmel hallgatják.

Egy debreceni növendék, aki már egyedül száll fel a géppel, sőt még műrepüléseket is végez, be-zámol társainak a helyes balfordulót:

Becsúrok balra,

a lábormánnyal belépek balra. Nagyon kicsit húzni kell a botkormányt is. Mihelyt a gép bedől a fordulóra, a lábormányt visszavesszük.

Amíg a kis csoport hallja ezeket a szavakat, a gép leszáll. Pista szerencsésen megérkezett. Jelentkezik Fákodó György nevelőtisztánál, majd utána oda-ül ő is a többi pilótanövendék közé. Másik tanulók kötnek be a gépbe.

A pilótasapka és a tenyéryi szemüveg

mögött szinte eltűnik az arca. Mégis látszik, hogy parasztszarmazású. Talán egy évvel ezelőtt még a szikes földet szántotta. Ma már a kék eget szántja.

Fenn a magasban, talán 800 méteren is, egyszárnyú gépet látunk, Bucker-Bessermann típus. A gép motorja nagyon furcsán zúg. Szinte alig halljuk. Inkább pöfög néha.

Dugóhúzó!

— kiáltják el magukat a fiúk. Mindenki odanéz. Egy... kettő... három... négy pördület. Aztán újra simán repül a gép tovább.

Azonban mégsem. Most egy szal-
tó következik, utána meg hátonrepülés vagy három percig. Kardos Elemér oktató műrepülést végez.

— De szépen repül ez a gép... —

esodálkozunk el. — Bizonyosan jó lehet odaifenn.

— Próbálja meg szerkesztő úr! Fel-visszük nagyon szívesen — mondja udvariasan Hernesz Lajos oktató és máris tessék az egyik »fűrész« felé. (Így hívják a pilóták a gépeket tréfásan). Ez van a kékszíjű »fűrész« szárnyaira írva: HABKO

Szemüveget nyomnak

a kezünkbe és pilótasapkát. De ezzel nem elégszenek meg. Rádásul még jól oda is kötöznek a géphez! Mozdulni sem tudunk. Mondhatom, máris jól kezdődik a repülés! Hernesz, a fiatal oktató is beszíjazza magát a hátunk megett levő üléshez, aztán rákapsol a gázra és gurulni kezd a gép. Majdnem megsüketülünk.

A fűszálak szaporán hajladoznak gépünk körül, a légszavár eszeveszett forgása nyomán. Eszre sem veszem, s máris fennvan a gép a magasban.

— Ni, hiszen ez a szelevényi út! Itt meg a Tisza. Nem szélesebb egy arasznál.

Néhány pillanat,

s bent vagyunk a városban, a református templom fölött. Milyen szépek az utcák és a házak milyen pirinyóak! Mintha kis gyufásdobozból volnának.

Erdekes így a repülőgépről, hogy mennyi fa van Szentesen! A magasból úgy néz ki, mintha erdő fölött, repül-nénk s a sűrű lombok közt itt-ott volna csak egy-egy ház.

A Széchenyi országúton egy koscsit látunk menni. A lovak nem nagyobbak félaraznál. Szinte meseországban vagyunk. Nem hittük volna, hogy ilyen remek érzés repülni! Biztos, parancsoló kéz irányítja a kormányt. Aggodalomra nincs semmi ok. Hernesz Lajos jó pilóta.

Egyszer csak megveregeti a vállamat. Hátranézek.

Mindkét kezét feltartja

Azt akarja mondani, hogy nem kormányoz és mégis repülünk. Vissza-
intek neki.

Erre váratlanul szárnyára dől a gép és

zuhanunk lefelé

Pillanatok alatt megnövekednek a házak! Már a földön érzem magam, mikor újra egyenesbe fordul a gépünk. Végre, meg vagyunk mentve!

A vezető nevet egy jóízűt és újra oldalra dől a gép. Ezalkalommal jobbra végezzük a tudóntott fordulót, aztán meg süllyedünk vagy 200 métert.

Olyan gyorsan történik mindez, hogy a gyomrom szinte a nyakamban érzem. A gép úgy dobál bennünket, mint a viharos tenger a hajót.

— Jaj, pilóta úr,

ne vacakoljon!

— kiáltom el magam. De nem hallik a hangom a gépzúgástól.

— Veszve vagyunk, érzem, hogy zuhanunk lefelé. Talán egy perc és csökolhatuk az édes anyaföldet!

— Nem szabad mégsem lezuhanunk, mert akkor ki írja meg az újságcikket a szentesi repülőletről?..

Nem kell megijednünk. A gép balfordul s máris ott vagyunk a repülőter előtt. Látom a Kurcát is és rajta a hidat. Simán földetérünk. Érzem, hogy gurul a kerék a kemény talajon.

Hogyan izlett a repülés?

— kérdi főlem nevetve Hernesz oktató. Én is nevetek.

— Köszönöm, nagyon jól! Nem kell itt félni semmitől!

Valóban, mikor távozni készülök a repülőterről, olyan gondolatok vannak bennem: de jó volna még egy kicsit repülni. Hiszen csak az első felszállás a nehéz.

Mellettem 46 repülőnövendék me-
netel ebédelni. Mosolyog az arcuk, bátor a tekintetük.

»Csak följebb, csak följebb,
Szállj magasra gépmadár!«

— éneklük a repülőindulót.
Vass György

Hat hét múlva elkészül a strand ugróállványa

Egy öröndetes hírt adunk tudtul a strandolást kedvelők számára. Szentes város polgármestere vállalatba adta a strandon lévő ugróállvány építését egy budapesti vasszerkezeti gyárnak 9.700 forint elkészítési összeg mellett. Az elkészítési határidő hat hét. Ez az ugróállvány három részből fog állni. Egy három méteres, kettő pedig 1—1 méter magas lesz.

KUN-FATELEPEN
tűzifa, szén, mész, faszén stb. állandóan raktáron. Kossuth-u 33

Olvasd Mikszáthot és megismered Magyarországot, a régít. Megismered az utolsó századforduló idejéből, amikor a társadalom eresztékén már egyre inkább megmutatkoztak a korhadás, az elöregedés tünetei: egy mihszna, tehetetlen és bűnös vezetőreteg összeomlásának csillogóan előlelei. Mikszáth pontosan ismerte ezt a világot, benne élt, s korának gyermeke volt, láthatja egészen közelről az eltunyult dzsentri életforma jelenségeit, tisztá képe volt annak emberi és politikai értékéről, s a maga módján — különösen élete utolsó szakában — kegyetlen ítéletet is tudott mondani róla. Világfelfogása és humora az esztendő növekedtével elmélyült erősödött a szatirikus hang is, csak éppen nem volt teljes az a kép, amelyet a századforduló Magyarországról adott elbűvölően szép könyveiben. Hiányzott szemléleti köréből a szenvedő, szegény nép, s ha meg is látta a falvak és városkák alsóbb rétegét, ez a látás módja is inkább szerető kedvesség volt, nem a mélyebben bevilágító társadalmi felismerés.

Annál teljesebb és hitelesebb volt a felsőbb vezető társadalmi osztályokról tükröző képe. Ott élt a zajlás közepe, maga is képviselőként, s a parlamenti »folyosókon« és »klubokban«

EMLEKEZÉS MIKSZÁTHRA

Két szekér öregasszony

Írta: Mikszáth Kálmán

hallhatta, láhatta a földesurak tönk-rejtését a hírhedt panamabotrányokat, a mágrásviág létét, életét, a koma-sógorsági alapon történő országkormányzást. Minderről Mikszáthnak megvolt a véleménye s azt nem is titkolta el írásaiban. Éles szatírban kipellen-gérezte a választási rendszer hibáit, a demagógia üres, fecsegő szótárát, s a hatalom erőszakoskodásait. Ellen-sége volt a hazugságnak s ő tudta, hogy a 67-es kiegyezést követő ma-gyar parlament hazugságra volt ala-pítva.

Mikszáth mindezeket a szörnyű bel-ső bajokat világosan látta, s ha ele-inte csak mulatott rajtuk, később már aggodalommal, szatirikus hangon kri-tizálta. Annál erősebben támadta a politikuskok úgynevezett »közgazda-sági tevékenységét«. Ezek az »akar-nokok«, (a szó is a Mikszáthé) a dzsentri és mágnás-társadalomból ke-rültek ki, akik minden hozzáférés nél-kül nagyjövendelmű állásokat vállaltak bankoknál, iparvállalatoknál s így po-litikai súlyukat, a kormánnyal való összeköttetésüket — koma-sógor ala-pon! — tették pénzzé vállalaik ér-dekében.

Legtöbbször bátor és világos szati-ráival mutatott rá a hibákra, a köze-ledő összeomlást és romlást előidéző okokra.

Írásai halhatatlanok, s mai új iro-dalmunk örömmel vállalja a nagy pa-lóc elbeszélő művészetét gazdag és kötelező örökségként. Születésének szá-zadik évfordulóján tisztelettel és meg-becsüléssel hajtja meg az egész ma-gyar nép halálának és kegyeletének zászlaját Mikszáth *realista művésze*tét.

Az országépítés derüje és ereje sugárzik az idei Könyvnap műveiből

Alighogy befejeződtek az idei Könyvnapok, elindultak a kulturautók, az ország minden részébe és magukkal vitték a *viéki Könyvnapokra* új jászulettét irodalmunk legjelesebb termékeit, a legszebb magyar könyveket.

Az elsők között is az élen említjük Rákosi Mátyás könyvét, címe: *»Építjük a nép országát.«* A könyv nemcsak azért nagy esemény, mert a dolgozó nép nagy vezére írta azt hanem azért is, mert ez a mű demokráciánk újabb és jelentős állomását, a szocializmus építését jelzi. Erről a történelmi értékű munkáról — a magyar nép sor-sáról a magyar néphez — Rákosi Mátyásnál hivatottabb ember nem szólhat. A könyv áthatja irójának, s az egész magyar dolgozó nép tiszta derű-látása. Szilárdan hisz abban, hogy legyőzzük a nehézségeket, de emellett nem titkolja és nem kicsinyíti azokat. Ebben a munkában is kibontakozik az a tény, hogy *nemzeti létünk és függet-lenségünk biztosításának alapja egyedül a Szovjetunióhoz való töretlen ragaszkodás.* Ez a könyv a győzelem könyve.

Lenin válogatott műveinek magyar-nyelvű kiadása teljessé vált a váloga-tott művek második kötetének meg-jelenésével. A kötet magyar szempont-ból is rendkívül érdekes, mert benne szerepel az Udvolet, melyet Lenin 1919 május 17-én küldött a magyar munkásságnak.

Révai József *»Élni tudunk a sza-badsággal«* című kötetében az MDP

vezető közírója cikkeinek és beszédeinek gyűjteményében négy év anyagát adja közre. Már szinte történelmi távlatból vetíti elének az elmúlt évek hatalmas politikai, gazdasági és társadalmi fejlődését, s azok a célok, melyeknek megvalósításáért a harc folyt, ma már jórészt megvalósultak. Ugyanakkor Révai József könyve irányt szab a jövő fejlődésének.

Több neves marxista író *Lukács György, Ruas László, Molnár Erik, Kallay Gyula* bölcséleti és történelmi munkája egészíti ki a Könyvnap politikai irodalmát. Utnak indultak a vidéki városokba és falvakba a magyar irodalom legjelesebb klasszikusai is, közöttük *Csokonay*, majd *Kölcsey* Válogatott Művei, melynek bevezető tanulmányát Révai József írta. *Táncsi's »Életpályám«* című önéletrajza. *Jókai* regénye, a *»Szabadság a hó alatt«*, *Mikszáth* szatirikus regénye, a *»Kis primás«*, *Möricz* Zsigmond nagyikerű *»Rózsa Sándor«*-a és *József* Attila válogatott versei jelzik a napjainkig érő klasszikusok szép galériáját. A Tanácsköztársaság dicső emlékü költője, *Komját* Aladár Válogatott Versei új költészetünk forradalmi hagyományát jelentik. Szakadatlanul lehetne sorolni Könyvnapunk gazdag termését, a leg-újabbakat is, köztük *Nagy* Lajos önéletrajzát, *Szabó* Pál *»Isten malmai«* regényét, s *Illés* Béla, *Füst* Milán, *Déry* Tibor, *Gergely* Sándor, *Barabás* Tibor könyveit.

Kékkőben történt, de régen már. A Balassák laktak ott, kevély váruk-ban, a Balassák pedig kemény gye-rekek voltak s igen sok kivátságot csikartak ki maguknak. És a Balassák mégis elpusztultak, pedig ki sem mozdultak kicsiny székvárosukból. Hanem nagy udvart tartottak. Maga az öreg Balassa nem tudott egyetlen nyelvet sem jól, csak szlovákul. Hová mozdult volna hát ki szegényembernek? Ott élt vidáman, bár a maga módja sze-rint. Egy barbár fejedelem él csak úgy. Mikor ebédhez ült kilenc ágyú-ból löttek a várőrkön, mikor vacso-rához, háromszor.

Nagy bandériumot tartott százhusz, száznegyven emberből állót. Minden-féle mesteremberei voltak a rézöntőtől kezdve egész a gombkötőig s ezek mind komencióra fogva. Egy amphi-teátrum alakú épületet emelt a vár udvarán. Ez volt atáncterem. S e-ben mindennap bál volt ebéd után. Bál, de nők nélkül. A nagyúr össze-hitta cselédeit, kedvelt parasztjait a városkából s ott keringtek, ugráltak, mint a kosok egész éjfélig zeneszóra egy oszlop körül. Ő maga táncolt kö-ztük a legnagyobb lelkesedéssel.

A nagyúrnak ott lent, a fellegvár alatt saját külön szolgabíró, csend-biztos, pandurokat is tartott a ne-mes vármegyé, de ezek már t. i. a szolgabíró és csendbiztos nagyon is művelt emberek voltak neki, nem igen szeretett velük érintkezni, hanem volt egy óriási hangosöve, azon át kiabált nekik lefelé a várőrkől, ha valamely szeszélyes kívánsága vala.

Lón, hogy a hires báli teremnek nagyon megromlott a talaja egy na-pon. A patkós eszmasarkok szörnyen eléktelenítették. A nagyúr elhatározta egy délelőtt, hogy behinteti apró ka-vicssal. Lekialtott hát a hangosövé: — Hej szolgabíró, csendbiztos! Hoz-zanak fel még ma két nagy szekér murvát...

A »murva« szó, (ami kavicsot je-lent azon a vidéken) végigsüvített a földeken. A szolgabíró alulról intett a fejével, hogy megértette s azután hoz-zalátott az oligarcha parancsainak tel-jesítéséhez. Csak hát egy kicsit mégis félreértette a »murva« szót. Ő más-t értett... Hivta nyomban az előljá-róságot.

— Mi baj van?
— Hát bizony nagy baj van. A méltóságos úrnak két szekér asszonyt kell szállítanunk ma.

— Két szekér asszonyt? — hebegé elsápadtan a bíró. (Neki magának is csinos felesége volt!)

— Annak meg kell lenni nyomban, mert különben ötven bot. Hallották kendtek?

A hír gyorsan végigfutott, nagy ré-mületet keltve a férjek s itt-ott — meglehet — az asszonyok között is. Akinek szép leánya, menyecskeje volt, dugta, ahová lehetett, pincébe, kam-rákba. Sok elmenekült a szőlők alá a borházakba.

Szegény bíró végre is mit tudott csinálni ilyen viszonyok között? Ki-vetette, mint a forspontot; minden te-lek után egy asszonyt. Hetven egész telekből áll a szegényes hegyi váro-ka, tehát éppen hetven asszony lesz. Két szénásszekéren jól, mutatósan elhelye-zve, egészen tisztességes szállítmány lesz. A méltóságos úrnak nem lehet semmi kifogása. Azonban voltak ne-

gyedtelkes gazdák. Ilyen család négy ad egy asszonyt. Ezek hadd igazítsák el maguk közt. Két szénás szekér elé ökröt fogtak, mindenikre felült egy kocsis, egy polgár és egy megyei hajdú s úgy álltak meg sorba a kezökben lévő névsor szerint a házak előtt.

Természetes, hogy minden gazda a familia azon asszonyát áldozta fel, aki legkevesebbet ért otthon, s akit leg-kevesebb bánat és könny kísért saját, sáros útjára. Mentegetőzve jöttek ki, nagyanyjukat, anyósajkat kikisérve a parasztok:

— Szívesen adnánk mást... de nincs... a fiatal asszonyok künn van-nak a mezej munkánál, haza se jön-nek ma. Azért hát fogadják szívesen kigyelmezték azt, ami telik.

S ha a szép szó nem használt, egy-egy huszast nem sajnáltak odanyomni a parancsnokló hajdú kezébe.

Egyszóval hetven vén asszony ült a két hosszú szekéren, mikor a kanyar-gós úton nagy zsjav és sikoltozások között a vár felé húzta őket nagy türelemmel, a négy-négy szép fehér ökr. Az utolsó szekér után maga a szolgabíró ügetett lóháton. Mikor a menet beért a váruddarra, kiszaladt Balassa az ámbitusra s összecsapta a két kezét ijedten:

— Spektábilis! — hebegi a szolga-bíróhoz. — mi legyen ez?

— Bosánatot kérek méltóságos uram, de nem kaptunk szebbeket...

— Kit mit? Megbolondult kend spektábilis?

— Hát kérem alássan, hiszen azt íetszett parancsolni...

— Én?

— Igenis...! Egy szóval sem tet-szett említeni, hogy szépek legyenek.

Az öreg báró elérlette most a téve-dés okát elkezdett szívből kacagni.

— Nem asszonyokat kértem, balgák kendtek, hanem kavicsokat, de ha már itt vannak, isten neki tartunk nekik egy bált legalább.

Míg a vénasszonyok bálja tartott fenn a várban, azalatt ott lenn a kékkövek közt elterjedt a félreértés híre, minél fogva népgyűlés jött össze, melyben elhatározták, menjen fel egy deputáció Balassához nyomban, hogy ha már így van, hát csak tartsa ott az asszonyokat, neki ajándékozzák... Mert hát az egész városból mind ott voltak az anyósok.

(1883)

A selyemhernyó-tenyésztés érdekében

Mint ismeretes, Szentesen igen so-kan foglalkoznak selyemhernyótenyész-téssel. A selyemhernyók most állanak a gubózás előtt és ilyenkor van a leg-több táplálékra szükségük. Vidékünk azonban nem a leggazdagabbnak mond-ható eperfában.

A polgármester felhívja a tulajdo-nosok figyelmét, mivel a selyemhernyó tenyésztése nemzetgazdasági szempont-ból igen nagyjelentőségű, hogy az ud-varaikban lévő eperfáról engedjék meg a falevel szedését azoknak, akik-nek igazolványuk van.

Elsőrendű tűzifa, szén, kapható kokszbrikett
Kapitány fatelepen Teleki P-u 27

HIREK

Junius 12 vasárnap

Nai. Szentháromság
P. Villó
A Nap kel 447
Nyugszik 20.41 órakor

Várható idő: Mérsékelt délnyugati, nyugati szél, nyugat felől növekvő felhőzet, délután több helyen zápor eső, zivatar. Hűvös hajnal. A nappali hőmérséklet alig változik.

Ügyeletes gyógyszerárak: június 12-én F. hár kereszt (vált Váradi) és Csokó, június 13-17-ig Fehér kereszt—Kerekos.

— **Joszai Balintnak**, a Szentesi Ujság egyik alapítójának, a debreceni nemzetgyűlés tagjának hitvese, Józsi Balintné, született Vajda Mária életének 68-ik évében elhunyt.

— **Szent Antal ünnepe** a Kapucinus Atyáknál. Hétfőn, június 13-án reggel 7 órakor ünnepélyes szentmise, D. u. 7 órakor litánia előtt a szokásos szent Antal napi lilionf szentelés és kisgyermek megáldása. Minden edesanyát és kisgyermekét szeretettel várunk.

— **Tisztelettel** ertesítjük kedves vevőinket, hogy a Ciklámen virágkötészetünket bezártuk. Midőn halálán megköszönjük szíves pártfogásukat a Jó Isten gazdag áldását kívánjuk életükre, családjukra, munkájukra. Teljes tisztelettel Szahmáry Testvérek.

— **Kormányvezetőink** nyilatkozatait a Hírlapban olvassa. Legrégibb magyar napilap.

— **Felhívjuk** a körzetbiztosok figyelmét, hogy hétfőn okvetlen jelenjenek meg a gazdajegyzői hivatalban. A megjelenés kötelező.

— **Felhívás.** Felhívjuk, mindazon munkaadókat, akik bennünket akarunk aratásnál foglalkoztatni, a megjelent aratási szerződési nyomtatványok kitöltése, illetve a szerződések megkötése végett haladéktalanul jelentkezzenek a DÉFOSZ-nál.

— **Megjelent a Politika.** A Politika e hó számában két érdekes külföldi levelet közöl, az egyiket Bécsből, a másikat pedig Londonból. Mind a két levélből hű képet kap az olvasó a nyugati országok életének gazdasági nehézségeiről. A lap múlt számában „Amerikai hangjáról” közölt leleplező riportot, e heti számában a francia rádió magyar nyelvű bemondójának portréját rajzolja meg. A „háború utkáiból” c. népszerű rovat két ismeretlen Hitler-dokumentumot közöl. A vezércikk „Három Szent Szövetség” címen az Atlanti Egyezmény és a Nemzetközi reakció történelmi összefüggéseit mutatja be.

— **Gyorsíróverseny** Szentesen június hó 16-án. A Magyar Magánalkalmazottak Szabad Szakszervezetének szentesi csoportja f. hó 16-án 8 órai kezdettel a Szakszervezet helyiségében gyorsíróversenyt rendez, amelyen bárki részt vehet. A verseny 100, 120, 150 és 200 fokon történik. A verseny győztesei a f. hó 25-én megtartandó országos versenyen is indulnak. Jelentkezés a versenyen való részvételre f. hó 15. (szárda) déli 12 óráig az Országos Takarékpénztár NV. szentesi fiókjánál.

500 Ft. havi kereset
otthon végezhető munkával férfiak és nők részére, kérjen ismertetőt
Kleopatra körkötőgép lerakat
Budapest, Lónyai-u. 43 szám.

APRÓHIRDETÉSEK

MINDENKINEK alkalmas ház központon nagy kerítél, fizetési könnyítéssel eladó, Booskai u. tizenkilenc. 1148

MINIWER FRIZURÁK és HAJKIMÉLŐ „DAUER” GALLASZNÁL, Kossuth u. 18. Szép munka felelősséggel. 1175

RETIKÜLÖKET, pénztárcák, aktatáskákat legjobb kivitelben Kovács bőrdolgos készit, alakítás, javítás, Török Kálmán u. 17.

KERÉKPÁR, rádió, varrógépjavítás, zsrbarakás, zománcozás, kerékpárok hegesztése, Tekulics, Marx tér.

HÁZRÉSZ olcsón eladó Szűrszabó utca 8. 1118

SOPRON u. 52 számú ház eladó, választási kiskocák fekete, sikárszörűek, tenyésztésre rendkívül ajánlhalók, ugyanott kisebb mázsát keresek megvételre. 1113

VIZTÁROLÓ vaslemez tartály, vízfecskeendő, 4 ütemű benzinmotor eladó. 23 HP villanymotort bérbe, vagy megvételre keresek Lenin u. 76 1131

BERNÁTHEGYI kutya eladó Mentő u. ca 9.

HARMADIK éves üszőborju felőcsordai járassal eladó, Lázár Vilmos u. ca 17.

KÉT ÉS FÉL COLOS vizszivattyu eladó, cím a kiadóban.

SZOBÁ-konyha lakást keresek szabad megvételre szerint, Nyíri u. ca 10 szám. 1127

ELADÓ egy Singer varrógép és egy gyermeksportkocsi Munkácsy utca 1.

MINDENFÉLE tollat veszek, hívásra házhoz megyek Szabó Klauzál u. 1. **EGY** 10 éves kifogástalan paripalovat eloszerelnék egy hasas üszőért, cím a kiadóban. 1134

KÉSZ BUTOROK nagyon szép kivitelben állandóan kaphatók Sztanajovitsnál, Bocskay-u. 22 1155

ERŐS igaskocsi és egy 200 kg-os konényta mázsa eladó. Lenin u. 23 1154

NEGYEDIK éves gyengefias tehén, golyóscsapógyas stráfkocsi eladó Sajtos Jánosnál, Dónát 170. 1133

NAGYOBB mennyiségű istállótrágya eladó, Honvéd u. 9. 1135

NYÁRI cséplésre hajóórót felesbe keresek, Lenin u. 66. 1136

ELADÓ élvezetes ház a Mátyás kir. u. cában, Balint ingatlan iroda József A. u. 16. 1152

TENGERIDARA állandóan kapható a Krausz malomban. 1149

MÁJUS 30-án a piacon felejtettem barna vesszőkoszramat, aki megtalálta, Szemere B. u. 13 szám alá adja le. 1150

NEGY kat. hold bere második kaszálásra kiadó, Külsőcseser 20. 1147

HÁZVEZETŐNŐNEK elmennék 7 éves kislányommal tanyára is. Árpád u. 56 1146

AJTÓK, ablakok, kalyha, mázsa eladó Sima F. u. 11. 1137

JÁRGÁNY, szecsakavágó, henger, eke, boronák, trágya eladó Bercsényi u. 65. 1140

TEMETŐ u. 10 szám alatt tanyáról hazajárónak istálló van kiadó. 1139

SZIGETI I. u. 14 számú jókarban levő családiház eladó. 1138

MOTORKERÉKPÁR kifogástalan állapotban, új gumikkal és kocsikerekek eladók, Ady E. u. 38. 1141

JÉGSZEKRÉNY, fagyaltgép, demizsonok eladók, Lenin ut 7. Megtekinthető délelőttönként. 1143

SINGER bobinos varrógép eladó Török K. u. 23. 1144

TEREHALMÁN kaszáló résziből és egy kisfias tehén fejőre kiadó, ért. József A. u. 12 1145

FUTÓ Zoltán u. 29 számú ház eladó. 1132

HARMONIUMOT vásárolnék, pianinót eladnék, bérbeadnék. Érdeklődők címlüket Konecz trafikba közöljék. 1151

4000 n. ö. lucerna második kaszálása lábón eladó, Alkotmány u. 9. 1142

PÁLINKA kapható a Rác szesz főzdeben, bérfőzést vállal, Budai N. A. u. 31.

Kusszentmártoni apróhirdetések

KINIZSI u. 447 számú ház eladó, ért. a helyszínen.

JÓKARBAN lévő szabóasztal és egy uelhez vasaló eladó, Zoltán u. 166

ÚJTELEP 16 sz. ház, egy portá, Szt. Imre utcában eladó.

TIZ MÁZSÁT bíró stráfkocsi megvételre keresek. Cím a Lazi nyomdában.

ROYAL nagy irodai írógép eladó. Cím a Lazi nyomdában.

Tiszaföldvári apróhirdetés

KERESKEDŐK figyelem! Bérbeadom, esetleg eladom forgalmas helyen fekvő fűszer-vegyeskereskedés üzletemet lakóházzal, pincével, melléképületekkel, berendezéssel, áruval vagy anélkül átvehető augusztus 1-ig. Megtekinthető Tiszakürt Cukros szőlő 279 sz. alatt. Címem Gere Lajos Szolnok, Temető u. 18. 1107

ARATÁSHOZ kőrifakaszanyelet, favillát, nagygerelyt, jót csak Fara-góval vehet. Malom u. 19. Nyárfa, diófaderakat állandóan veszek

Hirdetmény

A városi büntető bíró június hó 15. napján d. e. 8 órakor büntelként lefoglalt tárgyakat fog elárverezni, mely alkalommal árverésre kerülnek mázsák, piaci mérlegek, su lyok, piaci tábla, egy vesszőkosár és egy colostok stb.

A kellő számú árverező meg nem jelenése esetén az árverés 9 órakor lesz megtartva. A tárgyak az árverés alkalmával azonnal rendezésre lesznek bocsátva a vevőnek, annak ellenérékét azonban készpénzben ki kell fizetni. A mérlegek hitelesítetlenek, azok hitelesítéséről a vevő tartozik gondoskodni.

21 Polgármester.

JÓZSEF ATTILA SZABADSÁG

MOZGÓSZÍNHÁZAK 27/b sz. film

Június 12-13. Vasárnap, hétfő.

Június 9-től június 30-ig

Találkozás az Elbán

A béke és a háború összecsapása
Előadások hétköznap 7 és 9 órakor
vasár- és ünnepnap: 5, 7 és 9 órakor

— A Csongrádmegyei Közlölet Szövetkezet bérletében lévő tiszparti subasterület szónakaszállója f. hó 17-én d. e. 8 órától kezdve a Szivattyu csatornán felüli területől folytatólagosan felfelé, valamint a kis Tisza sziget csónakátjárójától lefelé a kölgátig 50 öles parcellákban készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek árverésen lesz eladva.

Párthír

A Független Kisgazdapárt szentesi szervezete nyomtatékosan felhívja tagjait, hogy hátralekös tagdíjaikat rövid időn belül, haladéktalanul fizessék be.

Értesítjük a választmányi tagokat, hogy f. hó 13-án hétfőn délelőtt 11 órakor választmányi ülést tartunk, melyre a választmányi tagok pontos megjelenését kérjük.

Intézőbizottság.

6000 forintot kaptak a megye napközi otthonai

A népjóléti miniszter a megye területén lévő napközi otthonok részére 6000 forintot utalt ki erre a hónapra.

Köszönetnyilvánítás
Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, akik drága halottunk,
Dömsödi Lajos
temetésén megjelentek ravatalára koszorút, virágot helyeztek és részvételükkel fájdalmunkat enyhíteni igyekeztek.
Ezúton mondunk köszönetet Böszörményi Jenő nagytiszleltű urnak vigasztaló szavaért.
Gyászoló család.

Árverési hirdetmény

Közhírré tesszük, hogy a temetői árverés a református egyház tulajdonát képező közép- és alsó temetőkben f. évi június hó 12-én délután 2 órai kezdettel a közép temetőben és folytatólag az alsó temetőben lesz megtartva. Felhívjuk az árverezni szándékozókat, hogy a jelzett helyen és időben pontosan jelenjenek meg.

315 Az Egyház elnöksége.

Hirdetmény

Szentes megyei város tulajdonát képező egy darab Zsupszigeti (Tiszai) komp nyilvános árverés után 1949. évi június hó 15. napján délelőtt 10 órakor a helyszínen készpénzfizetés ellenében értékesítésre kerül.

A komp hosszúsága 1294 méter, szélessége 5.60 m. közepén teherbíró képessége 57 q.

Felvilágosítók Polgármester Szentes kaphatók.
Polgármester.

SZENTESI ÚJSÁG

A Független Kisgazdapárt napilapja

Megjelenik hétfő kivételével mindennap.

Felelős szerkesztő.

SZENEI FERENC

Felelős kiadó;

DR. BAKÓZAY ÁKOS

Szerkesztőség; Kossuth tér 5. Tel.: 309

Kiadóhivatal: Kossuth tér 4. Tel.: 44

Nyomatott a Szentesi Ujság-nyomdában

Felelős vezető **INZÁM JÓZSEF**

KÖRÖSVIDÉK

Fontos mezőgazdasági rendeletek
mai számunkban

35 gazdát mentesítettek Kunszentmártonban a zsirbeszolgáltatás alól

Kunszentmártonban 35 huszonöt holdon aluli gazdálkodó szolgáltatotta be annakidején a földterület után kirótt zsirmentységet. Az azóta megjelent rendelet értelmében ezeknek a dolgozó középparasztoknak a beszolgáltatott zsir után ártérítési díjat fizet a kormány. A 35 kunszentmártoni gazda a napokban kapta meg a földművelésügyi miniszteri jóváhagyás után az ártérítési díjat, 2490 forintot fizettek ki a közellátási hivatalnál ezen a címen.

Kevesen utaznak a kőösi hajókon

Keves az utas, panaszkodnak a személyszállító hajójárat alkalmazottai. A kis forgalomnak az az oka állítólag, hogy a közönség nem tudja, mely napokon és milyen időpontban indulnak a hajók. Hiába keresi például az ember a csongrád-békési hajójárat menetrendjét, nem találja kifüggesztve sem a középületekben, sem az egyesületi székházakban. A MFTR figyelmét ezúton hívjuk fel, hogy a hajó menetrendjét függessze ki minden körösparti közönségben.

Kunszentmártoni anyakönyvi hírek

1949. június 4-től június 11-ig

Születtek: Kovács Piroska, Margit, Molnár Béla, Pálóczi László, Imrei Szilveszter, Gulyás Mária Julianna.

Házasságkötés: nem történt.

Elhaltak: özv. Gulyás Andrásné Kovács Rozália 65 éves, özv. Kunhalmi Mihályné Tóth Piroska 83 éves.

Jó butor, olcsó ár **Szeberényi**
asztalosnál
Kunszentmárton
Piac-tér Kossuth Laj s-u. 867 sz.

Kunszentmártoni sport

Ceglédj: VSE-KMTK 1:0 (1:0).

Eokáig erő sárban, balszerencsés küzdelemben a kisse szerencsésebb vendégcsapat győzött. Talán a döntetlen igazságosabb lett volna, csapatunk azonban mostanában hétről-hétre elveszít minden mérkőzést és nem tud kijutni a hullámvölgyből. Nem tudjuk, hol a hiba, de ha már most nem is, legalább öszre valami megoldást kell keresni az eredmények javulása érdekében. Annnyit máris megállapítunk, hogy komoly elzés nélkül nem lehet játszani bajnoki mérkőzéseket.

KMTE-BSZJE 5:5 (3:3).

NB II-es kézilabdamezőzés Békéscsaba

Az NB I-be törő kézilabdacsapatunknak sikerült az egyik pontot Csabáról is elhozni. A mérkőzés utolsó percéig vezetünk, mikor a csabaiaknak sikerült az egyetlen gólt bejeleni. Góldobók: Schvingula, Pásztor, Bene II. és Tóth.

Urnapiján a Törökszentmiklósi MTE kézilabdacsapata jön Kunszentmártonba. Labdarugócsapatunk ma Ujszászra megy.

Megállapították a részes-munkabéreket

Az Országos Munkabérmegállapító Bizottság rendelete szabályozza az aratási cséplési és egyéb részesmunkák után való részesedést.

A legkisebb aratási rész aratópáronként 6 mázsán felüli átlagtermésnél 11 százalék és napi négyszeri élelmezés, de ha a gabona dült, akkor 13. ha összekuszált, akkor 15 százalék az arató rész. Ha az aratómunkások a hordást és az asztagolást vállalják, akkor 13. dült gabonánál 15.5. összekuszált gabonánál 17 százalék részesedést kapnak.

A napi négyszeri étkezésben kétszer meleg ételt kell adni az aratóknak.

Ha kész etet nem ad a munkáltató, akkor a rendelet szerint naponta egy kiló liszt, 10 deka zsir, 10 deka szalonna, 20 deka hús, stb. jár fejenként az aratómunkásoknak.

Hat mázsánál kevesebb kat. holdankinti termés esetén aratópáronként 66 kiló a rész, dült gabonánál 78. összekuszáltnál pedig 90 kiló.

A learatott terület minden kat. holdja után aratópáronként 1 mázsa szalmát köteles kiadni a gazdálkodó.

Cséplésnél az elcséplelt szemtermelés 6 százaléka a munkásoké, elevátor használata esetén 5.5 százalék. A traktorvezetőt (fűtőt) és a gépészt a géptulajdonos külön fizeti.

Az etatók a többi cséplőmunkással együtt részesednek, a többiekénél 10 százalékkal magasabb részzel.

Az országnak azokon a vidékeken, ahol a cséplőmunkások az elmúlt években kaptak élelmezést, az ellátás most is jár nekik.

Burgonya kétszeri kapálása töltögetése, szedése, betakarítása fejében egyharmadrész, ha pedig 45 mázsánál kevesebb a termés, akkor kétötöd rész jár.

Kukoricánál, háromszori kapálást véve, a szem- és köztermés egyharmada a rész, 15 mázsánál kevesebb kat. holdankénti termésnél a szem- és köztermés kétötöde. Cukorrépánál kétötöd részt kap a munkás, a cukorgyár juttatásainak a kétötödét is. Napraforgónál a mag- és szártermés egyharmada a rész, ha pedig 5 mázsánál kevesebb a termés, kétötöde.

Megjelent a cséplési rendelet

Az Országos Közellátási Hivatal rendeletben szabályozta az 1949. évi cséplést. A rendelet felhívja a gazdák figyelmét, gabonát nedves állapotban ne csépeljenek, hogy a szemvesztés és a szemtörés a lehető legkisebb legyen. A kiesélt gabonában például 2 százaléknál több ocsu nem lehet. A rendelet szerint mindenki köteles gabonáját (buza, rozs, árpa, zab) cséplőgéppel legkésőbb 1949. szeptember 15-ig elcsépleni.

Kézierővel csépelni csak akkor szabad, ha a közönségben cséplőgép nincs, vagy ha a cséplőgépek hűvös vagy zsupszalma céljából akar rozsozt csépelni, de ehhez is a közellátási felügyelőség engedélye szükséges, amelyet a közügyi előjáráságon keresztül lehet kérni. A rendelet elő-

írásai az elcséplésre is vonatkoznak.

A cséplés megkezdéséhez gabonalap szükséges. A cséplőgép gazda is felelős a valóságnak megfelelő cséplési eredmény bejegyzéséért.

A cséplőgép felelős vezetőjének kötelessége többek között a cséplési nyomtatványoknak az előírásnak és a valóságnak megfelelő pontos vezetése.

A cséplőgép tulajdonos köteles annak a gazdának a gabonáját olcsépelni, akibe kijelölték, illetve a cséplőgép tulajdonját azzal a cséplőgéppel csépelni, amelyet részére kijelöltek.

Az 1949. évi cséplési rendelet biztosítja, hogy a cséplés az egész országban a lehető leggyorsabban, legkevesebb szemvesztéssel folyjék és a gépek a cséplés egész tartamára jó üzemképes állapotban legyenek.

Vasvilla és az istráng árulta el a szénatolvajt

Kádár Orbán 57 éves szelevényi lakos elhatározta, hogy elmegy szénát lopni. Elhatározását tett is követte: vasvillát és istrángot vitt a kezébe, majd mikor beesteledett, szép lassan elindult Turi István tiszasasi gazdálkodó lucernaföldje felé.

Kádár Orbán a vasvillával már sok szénát gyűjtött össze, mikor váratlanul

megjelent a gazda. A szénatolvajt elszaladt. De nagy sietésében a vasvillát, meg az istrángot otfelejtette a lucernaföldön. Mikor másnap nézegettek a bűnjeleket megállapították, hogy azok Kádár Orbán tulajdonát képezik, mert csak neki van ilyen rossz istrángja. A tolvaj beismerte tettét.

Jólsikerült műkedvelő előadás

A SZIT kunszentmártoni csoportja a székházuk rendbehozatala céljából pünkösdi mindkét napján jólsikerült műkedvelő előadást tartott. Az előadást Surányi István rendezte. Minden szereplő a legjobbat a legszebbet igyekezett nyújtani. Kecskés Bóba az előadás egyik főerőssége volt. Partnerével a tehetséges Lakos Istvánnal kivívta a közönség elismerését.

Jól játszott még Kiss Panni, Horváth László, valamint Sindely József, Karsai Panni, Papp Máttyás, Karsai Gergely, Jakab István, Gyulai József, Fehér Pál, Mucselini Annuszt szép táncáért kell megdícsérnünk. Kis szerepükben jók voltak: Huszár Ica és Teleki Mária. A kísérőket a népszerű »Üsse-kö« zenekar látta el.

Uj üzleti záróra a községben

Jász-Nagykun-Szolnok vármegye alispánja határozatilag értesítette Kunszentmárton és Tiszaföldvár községeket a nyílt árusítási üzletek új záróórájáról. Az alispáni határozat értelmében október hó 31-ig azokat a nyílt árusítási üzleteket, amelyekben kizárólag, vagy túlnyomórészt élelmiszert árusítanak, köznapokon reggel 6 óra előtt kinyitni, illetve este 8 órán túl nyitva tartani nem szabad. Egyéb nyílt árusítási üzleteket pedig reggel 7 óra előtt nem szabad kinyitni és este 7 órán túl tilos nyitva tartani.

Az alispáni határozat értelmében reggel 8-12-ig és délután 2-6-ig az összes üzletet nyitva kell tartani. Heti piac és vásárok alkalmával a kötelező nyitvatartási időt reggel 8 órától délután 4 óráig állapítja meg az alispán. Ezeket a napokon megszokás nélkül lehet nyitva tartani.

A kijárási határon cukorkát árusító üzletek minden nap, a vásár- és ünneppnapokat is beleértve reggel a nyitvatartási időponttól este 10 óráig árusíthatnak, köznapokon azonban az egyéb üzletekre megállapított kötelező nyitvatartási idő alatt nyitva kell tartani.

A fodrászüzleteket reggel 7 órától este 7-ig tarthatják nyitva. Minden hét szombatján este 9-ig nyitva lehet tartani, de akkor hétfőn egész nap zárva kell tartani. Vasárnap a fodrászüzletek reggel fél 8-tól déli 12-ig szintén dolgozhatnak.

Halálra taposták a megvadult teheneket

Papp Sándor 14 éves tiszai kisfiút Ug és Sas között megvadult tehenek eltaposták. A fiúnak több bordája összetört, sok zúzódást és jobb karján nyílt törést szenvedett. Sérülésebe még aznap behalt.

Papp István 52 éves, Kunszentmárton Szapári-utca 871 szám alatti lakos egy 15 hektóteres hordót akart megemelni. Az időse ember súlyos derékrándulást szenvedett.

HIREK

— **Köszönetnyilvánítás.** Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, kik drága halottunk, özv. Gulyás Antalné P. Kovács Rozália elhalálása alkalmából részvételüket nyilvánították és temetésén megjelentek. *A gyászoló család.*

— **Köszönetnyilvánítás.** Hálás szívvel mondunk köszönetet mindazoknak, akik drága halottunk, Pataky Mátyás temetésén megjelentek, ravaalára koszorút, virágot helyeztek és részvételükkel fájdalunkat enyhíteni igyekeztek. *Gyászoló család.*

— **MEZŐGAZDASÁGI munkára csak olyan egyént szabad alkalmazni, aki DEFOSZ igazolvánnyal el van látva.** Aki ezt a rendelkezést megszegi, súlyos büntetésnek teszi ki magát.

— **Az előjárás rendeletere szerint minden kémény díjazás alá esik.** Csak az olyan kéményt kivételezik és tekintik használaton kívülnek, amelynek tetejét látható és szíjárdan rögzített fedővel látják el.